

27 липня 2013 було затверджено зміни в положення про стажування, які внесли певну ясність. Розділ 6 (Забезпечення організаційних заходів проходження стажування) зазначає, що організаційне забезпечення проходження стажування, у тому числі матеріального та іншого характеру, здійснюється радами адвокатів регіону. Тобто вже рада адвокатів регіону буди вирішувати розмір сплати внеску на проходження стажування на умовах розстрочки (він може бути незмінним і фіксованим протягом усього періоду розстрочки і визначатися з розрахунку мінімальної заробітної плати, встановленої на момент здійснення першого внеску).

За рішенням ради адвокатів регіону від сплати внеску на стажування звільняються повністю або частково інваліди I і II груп, а також одинокі матері (батьки), дохід яких не перевищує однієї мінімальної заробітної плати, заставлений на 1 січня поточного року.

Ці зміни, безсумнівно, полегшать оплату стажування майбутнім адвокатам. Доцільно також доповнити шостий розділ пунктом, який би звільняв від проходження стажування окремі категорії юристів. Це могли б бути колишні судді, колишні працівники органів прокуратури, стаж роботи яких — більше 10 років і люди, які мають вчений ступінь.

КРИВЕНКО О. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри організації судових та правоохоронних органів

РОЗВИТОК ПРОКУРАТУРИ ТА ЗАКОНОДАВСТВА ПРО СЛУЖБУ В ОРГАНАХ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ РАДЯНСЬКОЇ ДОБИ

Декретом Ради Народних Комісарів України в лютому 1919 року постановлено скасувати усі судові установи, у тому числі прокурорський нагляд, котрий діяв на території України до встановлення радянської влади.

Тимчасовим Положенням про народні суди і революційні трибунали Української Радянської Соціалістичної республіки передбачено, що вся влада на території УРСР належить: а) народним судам і радам народних суддєй; б) революційним трибуналам (Клочков, В. Прокуратура України часів УНР, Гетьманату та Директорії. //Вісник прокуратури. — 2001. — № 1. — С. 105—108). Революційні трибунали засновувались не менш одного на кожен губернію. При них створені: особливі і народні слідчі; колеґії обвинувачів; колеґії правозахисників; трибунальні

виконавці. Обвинувачення підтримували в суді члени колегій обвинувачів, а не прокурори, оскільки прокурорський нагляд був ліквідований. Таким чином, з встановленням радянської влади прокуратури були розпорознені між відділами юстиції та іншими державними органами. Потрібна система контролю за додержанням законності виявилася нежиттєспроможною і неефективною. Це зумовило керівництво країни повернутися до прокурорського нагляду (Ворсінов Г. Т. Прокуратура у механізмі державної влади України. // Правова держава: Щорічник наукових праць. — К. — 1996. — Вип. 7. — С. 61.).

В Україні обговорення питання про нові організаційні форми побудови органів нагляду за законністю було винесене на повітові та губернські з'їзди працівників юстиції, а потім на Перший Всеукраїнський (19–23 січня 1922 р.) і на Четвертий Всеросійський (26–30 січня 1922 р.) з'їзди діячів юстиції.

Перший Всеукраїнський з'їзд діячів юстиції висловився за найшвидше заснування і впровадження інституту прокуратури в Україні, за побудову його на засадах судової централізації, підпорядкування тільки центру і повного вивільнення з підпорядкування місцевих органів влади, а також за скасування місцевих відділів юстиції і створення самостійних органів прокуратури на місцях.

Четвертий Всеросійський з'їзд діячів юстиції, як і Всеукраїнський з'їзд, прийняв рішення про таку побудову органів прокуратури, при якій губернський прокурор не був би зв'язаний рішенням губернського відділу юстиції, як це було передбачено розглянутим проектом, але водночас були б збережені відділи юстиції на рівні з прокуратурою.

25 лютого 1922 року Наркомат РРФСР подав Малому Раднаркому проект, відповідно до якого органи прокуратури формувалися за принципом суворої централізації і підпорядкування тільки вищим органам прокуратури, повної незалежності від місцевих органів влади.

У травні 1922 року проект положення про прокурорський нагляд піддався критиці з боку більшості членів ВЦВК. Після жвавого обговорення проект було відхилено більшістю депутатів сесії і надіслано у комісію, яку обрала сесія, лише як матеріал для її роботи, оскільки його не було прийнято навіть за основу.

26 травня 1922 року III сесія ВЦВК прийняла декрет про затвердження Положення про прокурорський нагляд в РРФСР, який 28 травня був підписаний М. Калініним.

Таким чином, 28 червня 1922 року у Харкові, відповідно до постанови № 28 ВУЦВК було прийнято Положення «Про прокурорський нагляд в УРСР», яким і було створено в Україні прокуратуру на нових соціальних засадах. Державна прокуратура УРСР засновувалась у складі Народного Комісаріату юстиції як окремий відділ, що

підпорядковувався безпосередньо Народному Комісару юстиції, який постановою ВУЦВК призначався також і прокурором УРСР. Губернські відділи і повітові бюро юстиції були скасовані, а замість них місцевими органами прокуратури стали прокурори губерній, яких призначав прокурор УРСР.

Провідну роль у вирішенні питань добору прокурорських кадрів мали відігравати партійні організації.

З метою покращення комплектування органів прокуратури кваліфікованими кадрами спільним рішенням уряду і Раднаркому УРСР від 26 грудня 1922 року у Харкові, Києві та Одесі були створені юридичні курси. Навчання тривало чотири місяці і здійснювалось відповідно до Положення «Про короткотермінові юридичні курси».

30 грудня 1922 року на першому з'їзді Рад проголошено утворення Союзу РСР. У зв'язку з цим 6 липня 1923 року було прийнято Конституцію СРСР, якою передбачено створення Верховного Суду СРСР і Прокуратури Верховного Суду СРСР. Прокурор УРСР та інші прокурори союзних республік повинні були виконувати окремі доручення Прокурора СРСР. Для охорони законності та правопорядку в УРСР ВЦВК і Рада Народних Комісарів 21 січня 1924 року ухвалили постанову «Про особисту недоторканість прокурорів, суддів, слідчих». У цьому документі передбачалось, що будь-які органи влади не можуть заарештовувати голову, його заступника і члена Найвищого Суду, помічника Прокурора УРСР без попереднього дозволу Голови Президії ВУЦВК. Щодо голів і заступників голів губернських судів, прокурорів в губерніях, прокурорів при НКЮ і слідчих з найважливіших справ, то їх арешт був можливий лише з попереднього дозволу губернського прокурора (Збірник узаконень та розпоряджень Робітничо-селянського Уряду України. — 1924. — № 4 -5. — С. 69.).

Станом на 1 січня 1924 року, тобто за півтора року існування прокуратури, можна було констатувати наявність певних позитивних результатів щодо її комплектування, та законодавчого забезпечення її діяльності.